

Late gevolgen: pijnlijke ribben

Tekst: Jac. Janssen en Yvonne Brok | Gemiddelde leestijd: 9 minuten

Klachten na de behandeling van borstkanker komen veel voor. Zoals (zenuw)pijn, lymfoedeem en hartfalen. Soms ontstaan ze pas jaren nadat de behandeling is afgerond. In de serie ‘Late gevolgen’ bespreken we in elke editie van blad B zo’n klacht. In deze eerste aflevering besteden we aandacht aan pijnlijke ribben.

Veronique van Egmond

‘Mijn rib was kapot bestraald’

Veronique van Egmond was 53 toen ze in 2003 werd geopereerd en bestraald wegens borstkanker aan haar linkerborst. Twee jaar later hoorde ze opeens ‘krak’ bij het bukken. In het ziekenhuis werd een foto gemaakt die liet zien dat er een rib was gebroken. ‘Dat geneest wel weer’, kreeg ze te horen. Als de ‘rauwe botpijn’ onder haar borst te erg werd, ging ze naar de huisarts waarna in het ziekenhuis een foto volgde, zonder dat er een oplossing voor haar pijn werd gevonden. ‘Dan voelde ik me achteraf toch niet helemaal serieus genomen.’

De pijn bleef – en inmiddels had Veronique ook hartklachten. ‘Dit maakte me onzeker. Sinds ik voor kanker ben behandeld, is mijn vertrouwen in mijn lichaam afgenomen.’ Na een scan in 2021 zag de radioloog geen uitzaaiingen of schade aan haar hart. ‘Ik kon precies de plek van de pijn aanwijzen. Als ik me omdraaide of van houding veranderde kon ik wel jodelen van de pijn.’ In juli vorig jaar las haar man in de krant een artikel over ‘ribdokter’ Vermeulen. Ze maakte een afspraak en nam een film van de scan mee. ‘Vermeulen zei meteen: “Dat is duidelijk radiatieschade, die rib is kapot bestraald en is daarom nooit geheeld.” Een stukje rib lag los en zou niet meer vanzelf genezen.’

In oktober ’21 volgde een operatie. Behalve haar gebroken zevende rib zette Vermeulen ook de beschadigde achtste rib vast met een stripje titanium. ‘Hij was in drie kwartier klaar. En hoewel ik nog anderhalve maand moest opknappen, was de pijn meteen weg. Echt een verademing! Ik ben blij dat er eindelijk werd geluisterd naar mijn klachten en dat er een oplossing voor was. Zeker na zeventien jaar met zoveel pijn, met dokters die steeds zeiden: “Dat geneest vanzelf”. Ik zou het fijn vinden als ze wat vaker zouden zeggen dat ze het niet weten. Het verbaast mij ook dat radiotherapeuten niet weten dat bestraling zoveel schade oplevert. Niemand die zei: die rib is gewoon kapot.’

Wat betekent ribpijn?

Pijn in de ribben kan een gevolg zijn van bestraling, omdat daardoor irriterend littekenweefsel ontstaat. Daarnaast kan een rib door bestraling kwetsbaar worden en spontaan breken. Hoe dan ook: pijn is altijd een signaal dat er iets aan de hand is. Voordat hier iets aan gedaan kan worden, moeten altijd eerst uitzaaiingen van borstkanker worden uitgesloten. Deze kunnen namelijk ook pijnklachten geven. (Ex-)borstkankerpatiënten kunnen hiervoor terecht bij de eigen oncoloog. Als uitzaaiingen zijn uitgesloten en de pijn blijft, dan is een verwijzing naar een pijnspecialist een optie.

Wat doet BVN op dit gebied?

Expertgroep late gevolgen van BVN, bestaande uit 11 ervaringsdeskundigen, zet zich in om blijvend aandacht te vragen voor de erkenning en herkenning van gevolgen van borstkanker. Door de informatie op de website, vragen te beantwoorden maar ook mee te denken in onderzoeken en gastlessen te geven. Wil je contact hierover met een van onze vrijwilligers van het serviceteam?

Dat kan!

‘Wordt de pijn veroorzaakt door beschadigde ribben, strak littekenweefsel, lymfoedeem of geïrriteerde zenuwen?’

Veel mensen met kanker hebben pijn. Dat kan komen door de kanker zelf of door de behandeling. Soms verdwijnt de pijn na een tijdje, maar het kan ook blijvend zijn. Dr. Anne Lukas doet samen met prof. Madelon Peters de AMAZONE-studie.

In deze studie wordt onderzoek gedaan naar het voorkomen van chronische pijn na borstkankerbehandeling met online Cognitieve Gedragstherapie. Borstkankervereniging Nederland is hierbij betrokken.

Meerdere oplossingen

Pijnspecialist Anne Lukas, tevens anesthesioloog bij het MUMC+ in Maastricht legt uit: ‘Het is belangrijk om goed te kijken waar pijn in de borstkas na borstkankerbehandeling vandaan komt. Wordt die veroorzaakt door beschadigde ribben, strak littekenweefsel, lymfoedeem of geïrriteerde zenuwen? Hoe meer informatie we hebben – zowel over de kanker, de behandelingen, de prognose, de pijn, als de patiënt zelf – hoe beter we naar een oplossing op maat kunnen zoeken. Bestraling heeft niet alleen invloed op het bot, maar ook op het bindweefsel en de zenuwen. Als door de bestraling het bindweefsel is geslonken, kan dat ook pijn veroorzaken.’ Ook een operatie kan langdurige pijn veroorzaken. ‘De operatie van de borst – en eventuele reconstructie – kan zenuwen beschadigen, littekens en lymfoedeem veroorzaken. En het verplaatsen van spieren kan ervoor zorgen dat die niet meer in balans zijn, de ene verkrampt, de andere verkort en dat geeft pijn. Fysiotherapie kan helpen een andere houding aan te leren, om zo de druk op de ribben – en dus de pijn – te verminderen. Het intapen van de borstkas kan ook verlichting bieden bij losgeraakte ribben. Bij zenuwpijn kunnen zenuwblokkades of medicatie helpen. Bij bestralingschade van huid en ribben kan ook hyperbare zuurstoftherapie effect hebben.’

‘Mensen met pijn in de borstkas na borstkankerbehandeling worden maar zelden naar een pijnspecialist doorverwezen’

Anne Lukas

Anesthesioloog bij het MUMC+ in Maastricht

Lukas vervolgt: ‘Mensen met pijn in de borstkas na borstkankerbehandeling worden maar zelden naar ons doorverwezen. Iedere pijnspecialist weet van deze problemen, maar ze zien de patiënten helaas niet op hun spreekuur. Dat zou ik graag anders zien. Wie drie maanden na de operatie of bestraling nog pijn heeft in het geopereerde/behandelde gebied, of bij wie die pijn later komt, adviseer ik om via de eigen behandelaar (oncoloog, radiotherapeut of chirurg) of de huisarts een verwijzing te vragen naar een pijnspecialist. Bij voorkeur iemand met ervaring in de begeleiding van kankerpatiënten. Wacht niet langer, want dan kunnen andere problemen ontstaan, denk aan pijn in de nek of schouders omdat je een andere houding aanneemt vanwege de pijn. In een multidisciplinair overleg kunnen pijnspecialisten samen met collega’s op zoek naar de beste oplossing, passend bij de patiënt.’

Jeffrey Vermeulen

Zacht als karton

Soms is een operatie de oplossing voor ribpijn, zoals bij Veronique van Egmond uit het begin van dit verhaal. Jeffrey Vermeulen is traumachirurg bij het Maasstad Ziekenhuis en begon in 2019 een ribbenspreekuur voor breuken. Een gebroken rib kan namelijk zulke hevige pijn veroorzaken – doordat (stukjes) bot langs omliggende zenuwen en weefsel schuren – dat levens erdoor stil komen te liggen. Na een tijdje kreeg Vermeulen ook mensen met een ander soort klachten op zijn spreekuur: geen door een val gebroken rib, maar toch die pijn. Meerdere patiënten hadden bestraling in hun borstkas ondergaan, ook vanwege borstkanker. De arts zag dat ribben, normaal hard en stevig, ‘zacht als nat karton’ kunnen worden als gevolg van bestraling, waardoor ze spontaan kunnen breken.

‘Dit ondermijnt de stabiliteit van de borstkas en kan allerlei pijnlijke gevolgen hebben, zoals langs elkaar schurende kapotte ribben of beschadigd weefsel dat niet kan herstellen,’ legt Vermeulen uit. Als oplossing kan de traumachirurg een overbrugging maken tussen losgeraakte delen rib. Hij zet ze vast en geeft ruimte aan beschadigd weefsel, waardoor de pijn verdwijnt. Het is een pittige ingreep, met een herstel van al gauw drie maanden. ‘Garanderen dat de pijn weggaat kan ik niet, maar ik probeer samen met de patiënt naar een oplossing te zoeken,’ vertelt de traumachirurg. ‘Niet iedereen heeft baat bij een operatie, daarom moeten we van tevoren kijken of het een oplossing kan zijn.’ •

Zorg voordat je start met je behandelingen dat je weet welke bijwerkingen je kunt verwachten en wat de mogelijke gevolgen van de behandeling zijn voor jou. Vraag hiernaar bij je arts. Meer informatie vind je op [B-bewust](#).

In ons magazine blad B vind je nieuwe ontwikkelingen op het gebied van borstkanker, begrijpelijke medische informatie, handvatten om zelf de regie te houden en ervaringsverhalen. Blad B verschijnt vier keer per jaar digitaal.

De eerste digitale editie verscheen in april 2021. Daarvoor verscheen blad B alleen in print. Alle edities kun je bekijken op www.bladb.nl.